RECEIVED

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 257. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 6-го листопаду 1941. No. 257. Jersey City, N. J., Thursday, November 6, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ВИБРАНИЙ ВТРЕТЄ ПОСАДНИКОМ М. НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — В місті вибрано посадником третім наворотом дотеперішнього мейора Ф. Г. Ля Ґвардію. Попередніми разами Ля Ґвардія побивав своїх противників величезною перевагою, та в останніх виборах він мав лиш 133,841 голосів більше ніж його демократичний противник, адвокат Вилйем О'Дваєр. Ля Ґвардія дістав 1,187,978, а О'Дваєр 1,050,-397 голосів. З Ля Ґвардією перевибрано наново також мійського контрольора МекҐолдрика та голову Міської Ради Нюболда Мориса. Президентами поодиноких дільниць були вибрані: Джеймс Л. Лайонс в Бронксі, вибраний наново, Дж. Кешмор в Бруклині, Дж. А. Палма в Річмонд (перевибраний), Едвард Дж. Нейтан в Мангетан і Джеймс Бюрк в Квінс.

ТОРПЕДУВАННЯ НОВОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ТАНКЕРА

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки повідомив, що при берегах Ісляндії сторпедовано американський танкер „Салінас". При тому не було ніяких жертв в людях. Ушкоджений корабель зумів начас приплисти до пристані в Ісляндії. Комендант корабля заявив, що „Салінас" торпедовано без найменшої перестороги. Коли три інші американські нищівники як „Ґрір", „Карні" та „Рюбен Джеймс" були на стежі, отже могли бути вмішані в якусь перепалку з німецькими субмаринами, „Салінас", крім двох гармат, не мав більшого узброєння, отже й не міг атакувати німецькі субмарини.

КРИТИКУЮТЬ ФІНСЬКУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

ВАШИНҐТОН. — Сенатські противники заграничної політики президента виступили проти останньої заяви секретаря стейту Гола, в якій він домагався, щоб Фінляндія перестала з Росією воювати. Сенатор Кларк, демократ з Місурі, назвав цю заяву „травестією", а сенатор Тефт, републиканець з Огайо, заявив, що ця заява „глибоко засоромить" Америку вже в найближчій будучности. Сенатор Гил та Лі обороняли президента Рузвелта та його відношення до Фінляндії. Лі твердив, що президент Рузвелт гостро критикував московський напад на Фінляндію, але тепер ситуація змінилася в такий спосіб, що Фінляндія є на перешкоді у висилці американської й англійської допомоги для Совєтського Союзу.

ГУВЕР ОБОРОНЯЄ СТАНОВИЩЕ ФІНЛЯНДІЇ

НЮ ЙОРК. — Бувший президент Америки Герберт Гувер випустив спеціяльну заяву, в якій ствердив, що теперішня політика уряду відносно Фінляндії „згубила всякий сенс людських і моральних пропорцій". Він твердив, що це нечувана річ, щоб американський уряд натискав на демократичну Фінляндію в імені комуністичної Росії в справі замирення. Бо Фінляндія, говорив Гувер, є неначе витвором Америки. Імя президента В. Вилсона живе в серці кожного фіна. Крім того, твердив він, якщо навіть Фінляндія пішла в Совєтську Карелію, то й ця територія етноґрафічно належить Фінляндії та є заселена фінами. Як відомо, Г. Гувер є рішучим противником американської допомоги Совєтському Союзови.

ЧІЛЄ ПРОТИ „БРУТАЛЬНОСТЕЙ ВІЙНИ"

САНТІЯҐО (Чіле, Полуднева Америка). — Чілійський уряд запросив уряди інших полуднево-американських держав, щоб спільно вплинули на „злагіднення курсу теперішньої війни, головно у відношенні до трактування цивільних, воєнних полонених та закладників". В заяві говориться, що масові екзекуції закладників „противляться елєментарним принціпам справедливости та людскости". Здогадуються, що намагання чілійського уряду є інспіровані Папою. З Ватикану повідомляють, що дальші розстріли французьких закладників здержали німці на інтервенцію Папської Столиці.

ВШАНУВАЛИ АНҐЛІЙСЬКОГО ПОЕТА МЕЙСФІЛДА

ЙОНКЕРС (Н. Й.). — Робітники підприємства „Александер Смит енд Сонс Карпет Компані" закупили один амбулянс з призначенням для Анґлії в честь визначного анґлійського поета Джана Мейсфілда. Згаданий поет, який тепер є поетом-лявреатом Анґлії, працював колись в згаданій компанії як звичайний робітник.

СПОКІЙ АНҐЛІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА

ДІТРОЙТ, (Міш.). — Ґрупа жінок, що противляться вступленню Америки в европейську війну, обкидали анґлійського амбасадора, лорда Гелифекса, помідорами й яйцями, коли він оглядав фабрики зброї в Дітройт. Одно яйце поцілило амбасадора в око. Одначе амбасадор був у веселому настрою й коли група детективів хотіла швидко забрати його до самоходу, він сказав: „Не спішіться, хлопці. Хай побавляться люде за свої гроші".

АМЕРИКАНЦІ МУСЯТЬ ДОВШЕ ПРАЦЮВАТИ — КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

ПУКІПСІ (Н. Й.). — Президент Рузвелт перестерігає американський нарід, що йому прийдеться довше працювати та щадити всі матеріяли, потрібні для оборони, щоб можна „вдержати американський спосіб життя перед знищенням з боку поганства, яке заводять диктатори світа".

АМЕРИКАНСЬКІ ІТАЛІЙЦІ ОСУДЖУЮТЬ МАСОВІ РОЗСТРІЛИ В ГРЕЦІЇ ТА ЮГОСЛАВІЇ

Ґраф Карльо Сфорца, б. італійський міністер заграничних справ, а тепер еміґрант в Америці, вислав спеціяльного листа до президента Рузвелта та до голов інших американських держав, в якому в імені 300,000 італійців, що живуть на західній півкулі, запротестував проти масових екзекуцій, яких доконують італійськді фашисти в Греції та Югославії. Італійська орґанізація ім. Мацінього, що зветься „Італія Лібре" та яка уповажнила Сфорцу діяти в її імені, заявила, що всі італійські орґанізації обурені до краю тими надлюдськими страхіттями, що діються на Балкані. В листі ствержено, що італійський нарід є рішучо проти німецького панування та противиться з такою силою, як це він робив підчас італійського національного „рісорджіменто" (відродження). Сфорца пише, що він має документи на це, що італійські старшини та вояки нерадо виконують прикази Мусолінія. Він твердить, що зробить все, що в його силі, щоб змити цю пляму з італійського народу, яка паде за розстріли в Греції та Югославії.

НІМЕЦЬКИЙ НАРІД АПАТИЧНИЙ ТА ЗРЕЗИҐНОВАНИЙ—ТВЕРДИТЬ МІСІОНАР

Данський місіонар о. Дж. Е. Баструб, який прибув до Ню Йорку з Лізбони, заявив, що він завважив у Німеччині, що німецький нарід є дуже апатичний та зрезиґнований. Він бачив, що німці не дуже то ентузіястично стрічають Гітлера ані не оплескують його героїчної армії, коли її показують по кінах. Навіть „Гайль Гітлер" осталося сухим та механічним, каже о. Баструб.

НІМЕЦЬКА ПРОПАҐАНДА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ САМИХ НІМЦІВ —КАЖЕ ТАБОРДА

Д-р Равль Таборда, член арґентинського парляменту та голова комітету для розслідів не-арґентинської діяльности, заявив в інтерв'ю в готелі Валдорф-Асторія в Ню Йорку, що німецька пропаґанда в Арґентині звертається проти самих німців. 99% арґентинського народу, твердив Таборда, є за те, щоб в Арґентині закрити всі німецькі орґанізації та припинити німецьку пропаґандивну роботу. Таборда говорив, що німці добре зорґанізовані, та що їх центр є в Буенос Айрес, та проти їхньої пропаґанди спільно працюють Арґентина, Бразилія, Уруґвай і Болівія. Тому вірить, що німецькі затії нічого не вдіють народам західної півкулі.

НІМЦІ НА КРИМІ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КЕРЧУ

Німецькі звідомлення подають, що на Кримі їхні війська поспішно переслідують совєтські уступаючі війська і вже на східнім кінци Криму взяли важне місто Теодозію, положене недалеко Керчу. Інше крило німецької армії вже підходить до Севастополя. Але самі німці говорять, що заки вони цілком розібють совєтську армію на Кримі, їм прийдеться ще звести добру битву. Відносно центрального фронту, німці далі заховують цілковиту мовчанку. Але в неурядових німецьких колах говорять, що загальна офензива на Москву вже розпочалась, та покищо нема виразних вислідів цеї офензиви.

СОВЄТСЬКІ ЗВІДОМЛЕННЯ ГОДЯТЬСЯ З НІМЕЦЬКИМИ

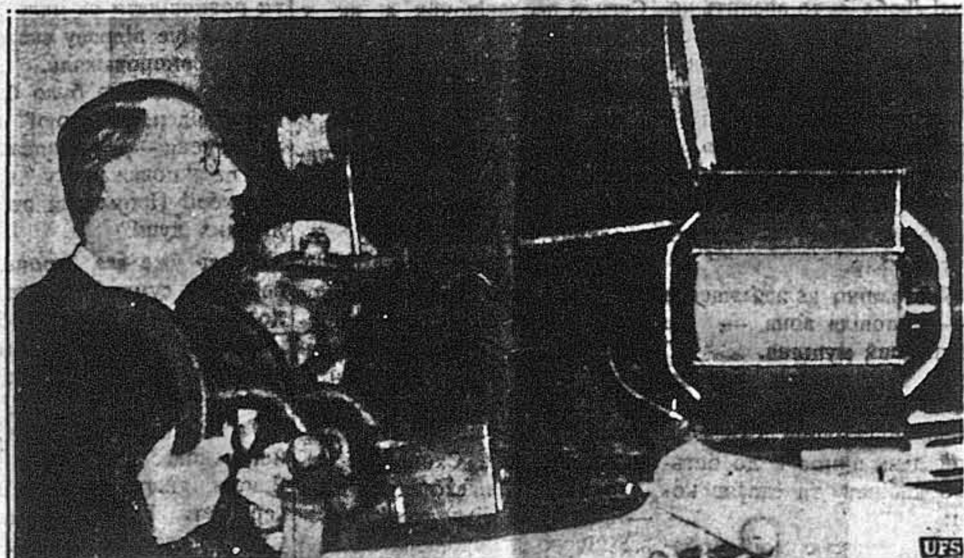
Совєтські звідомлення, дивним збігом обставин, досить погоджуються в цих днях з німецькими звідомленнями. Совєти кажуть, що їх положення на Кримі дуже поважне, війська відступають, але головний опір вони поставлять в горах Яйлах. На центральнім фронті, говорять совєтські звідомлення, вже третий день відбувається величезна німецька офензива. Але та офензива не принесла німцям ніякої користи, крім величезних втрат. Бої ведуться коло Калініна, Малоярославця, Волоколамська, Можайська і Серпухова. Німецька офензива коло Москви, кажуть совєтські звідомлення, застрягає в болота перемішані зо снігом. Коло Ростова, кажуть совєтські звідомлення, німці в однім місци зробили малий пролом.

БОМБАРДУВАННЯ БРИТІЙСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ ФЛЬОТИ

Британські летуни масовими формаціями знов бомбардували стратеґічні точки німців, положені здовж побережжя Франції. Зокрема вони присвячували увагу місцям в околицях Шербурґа. Вслід за тим вони позапалювали багато складів ґазоліни, амуніції, та інших воєнних матеріялів, як також понищили ріжні військові забудовання. В Африці, в Тріполіс, британські летуни бомбардували ріжні порти, а також летунські майдани, знищивши на землі 12 італійських літаків.

ФІНЦІ ВЗЯЛИ ОСТРОВ КОЙВІСТО

Фінські воєнні сили здобули від Совєтів остров Койвісто, який то остров забрали Совєти від Фінляндії півтора року тому. В совєтських руках залишається ще остров Ганґо, що колись також належав до Фінляндії. На тім острові є сильна совєтська морська база.

ЧИ БУДУТЬ УЖИВАТИ? — Секретар воєнної фльоти Накс оглядає в арсеналі воєнної фльоти в Сентерлайн, Мишиґен, перший протилетничий машиновий кріс, який там виробляється.

Цього роду машинові кріси можуть бути вживані також для узброєння торговельних кораблів, та, як звісно, на це не дозволяє ще тепер обовязуючий закон про неутральність. Допева, якби конґрес цей закон змінив, вільно буде це робити.

ЯПОНІЯ СТАВИТЬ АМЕРИЦІ СВОЇ ДОМАГАННЯ І ГРОЗИТЬ КОНФЛІКТОМ

ТОКІО. — Японська преса старається просьбою і грозьбою вмолити Америку, щоб та цілковито змінила своє відношення до Японії, інакше грозить вибух війни між тими двома краями. Напівурядова ґазета „Таймс Адвертайзер" в Токіо подала домагання супроти Америки, на яких можна булоб зискати тривалий мир з Америкою. Ті домагання такі: Всяка поміч Америки китайському маршалови Чян Кай Шекови, що веде війну з Японією, мусить бути припинена. Америка мусить натиснути на Кай Шека, щоб той заключив мир з Японією. Мілітарне й економічне окруження Японії з боку Америки мусить припинитись. Америка мусить признати, що в сферу впливів Японії мусять увійти такі краї: Манчуко, Китай, Індо-Китай, Тайлянд і Нідерляндські Індії. Манчуко мусить бути признане окремою державою. Заморожені японські і китайські фонди в Америці мусять бути цілковито увільнені. Америка мусить знов навязати торговельні зносини з Японією. — Коли це не буде виконане, погрожують японські ґазети, то війна між Америкою і Японією неминуча.

БРИТІЙЦІ СХОПИЛИ НА МОРІ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОНВОЙ.

ЛОНДОН. — Британські воєнні кораблі схопили на широкім морі французький конвой, зложений з шістьох наладованих ріжними контрабандними продуктами кораблів. Ті продукти, говорять британські власти, везли французькі кораблі для Німеччини. Коли британські кораблі їх спинили, французькі моряки пробували три свої кораблі підпалити. Але це їм не вдалось і їх всіх британці взяли в полон. Ті кораблі були хоронені одним боєвим кораблем. Що з ним зробили британці — невідомо.

ВІШІ. — Французький уряд у Віші заперечив, начеб ті кораблі везли контрабандні продукти і вслід за тим він вніс свій протест. Напруження між французьким урядом в Віші і Британією існує далі. Французькі власти арештували декілька британців, серед них сина британського міністра кольоній, Еймери.

НІМЦІ ЛАЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ОСТОРОГУ ФІНЛЯНДІЇ.

БЕРЛІН. — Німецькі ґазети розпутали лайливу кампанію на адресу Америки за те, що та перестерегла Фінляндію, аби остання припинила війну з Совєтами, інакше втратить приязнь Америки. Цю острогу німецькі ґазети таврують „нахабством", та кажуть, що вона могла вийти лише з „жидівського ґетта в Вашинґтоні".

ШВЕЦІЯ ПО СТОРОНІ ФІНЛЯНДІЇ.

СТОКГОЛЬМ. — Загальна шведська опінія стоїть по стороні Фінляндії в її війні з Совєтами. Перестoрога Америки не викликала доброго враження в Швеції. Шведська нація є такого переконання, що півтора року тому Совєти в злочинний спосіб заатакували малу Фінляндію і відобрали від неї дуже важні території. Тепер Фінляндія з морального і всякого іншого боку зовсім оправдана, коли користає з нагоди і відбирає вкрадене. Шведська нація радіє, коли бачить Фінляндію забезпеченою, бо за плечима Фінляндії і їй не грозить небезпека з боку Совєтів.

ПОЛОНЕНІ МОРЯКИ З СУБМАРИН.

ЛОНДОН.— Британське міністерство фльоти подало до відома, що від вибуху війни британським силам вдалось взяти живими в полон 1,276 моряків з субмарин. В тім числі є 467 італійців. Беручи під увагу це, що моряка з субмарини можна взяти лише тоді, коли субмарина розбита, далі це, що звичайно беруть в полон малу частину з залоги ушкодженої субмарини, бо решта гине, вкінці це, що на одну субмарину припадає по 40—60 моряків, то можна припускати, що число затоплених британцями субмарин держав „осі" дуже велике. Британські власти не хочуть подавати числа затоплених субмарин, бо кажуть, що загадочність в тій справі викликує моральне пригноблення серед противників. Водночас британська адміраліція повідомляє, що німці на морі поносять величезні втрати в боротьбі за Атлантик. Та боротьба для британців відбувається дуже успішно.

ФРАНЦІЯ ПІДДЕРЖУВАТИМЕ ЦЕРКОВНІ ШКОЛИ.

ВІШІ. — Теперішній французький уряд в Віші поступає цілковито противно від колишнього передвоєнного французького уряду і признає вартість церкви та релігійного життя для політичної сили нації. Вслід за тим він рішив фінансово давати ріжні підмоги для церковних шкіл, аби в них діти могли побирати релігійну й іншу науку.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Малі Держави в Клопоті

На конференції Міжнародної Робітничої Організації, що відбувалася цими днями в Колумбійському університеті в Ню Йорку, оповіщено, що делегати Польщі, Чехословаччини, Югославії й Греції видали спільну заяву про створення бльоку цих чотирох держав, що має служити основою для створення після війни великої конфедерації народів від Балтику по Егейське море.

З того, що бльок називає свій твір конфедерацією держав, виходить, що кожна з держав бльоку мала би заховати свою повну державну незалежність, а вела би з іншими лише виразно означені спільні справи, при чому кожній державі прислугувало би теж право відступити від конфедерації, (якого то права не признається при союзі держав, що називається федерацією держав, якою наприклад є Злучені Держави).

Речники бльоку кажуть, що ціллю союзу є створити бльоку держав на сто міліонів мешканців. Щоб довести союз до такої величини, бльок задумує притягнути до нього ще й Мадярщину, Румунію й Болгарію.

Очевидно їх буде можна притягнути доперва по розбитті Німеччини. З цього виходить, що союз звертається проти Німеччини, що зрештою ініціятори союзу виразно признають. Не признають вони одначе, що вони, принаймні деякі з них, мають теж на задній думці охорону перед великою Росією, що своєю величиною теж представляє жерело небезпеки для малих держав центральної й південної Европи.

Отже основним мотивом для цього пляну конфедерації держав є страх дрібних держав за свою незалежність. Що цей страх зовсім зрозумілий, знаємо з незавидної долі дрібних держав у нинішній Европі, таких як: Чехословаччини, Польщі, Бельгії, Голяндії, Люксембургу, Югославії, Литви, Фінляндії.

Чи одначе плян конфедерації держав від Балтику по Егейське море є зарадою на цей клопіт, це вже інша справа. Нині про це ще важко говорити, коли плян ще не викінчений, коли намічені ініціяторами держави ще всі не є притягнені. Нині навіть можна сумніватися, чи це їм удасться, бо Мадярщина й Румунія, і Мадярщина й Чехословаччина, і Болгарія та Югославія мають стільки суперечних інтересів, що ледво чи вони зможуть бути в якійнебудь тіснішій державній спілці.

Навіть як приступлять, то цілість не буде мати справности через внутрішні тертя, бо державами, що мають складати конференцію, мали би бути старі держави, а вони, як доказала давня й недавня історія, є пережитками давніх імперіялістичних навичок, а не модерного зрозуміння культурного післанництва держави. Малощо не кожна з тих держав є штучним зліпком народів, що не хочуть до неї належати. Якщо такий союз мавби бути справний, він мусів би бути союзом вільних, однодумних національних держав.

Антисемітизм в Україні

Луїс Адамик у своїй найновіщій книжці „Вон-вей песедж" поголовно закинув українцям, що вони антисеміти. Це не перший того роду закид, звернений проти українців. У такий самий спосіб закидали українцям антисемітизм нераз і поляки, росіяни, а навіть жиди. Крім Адамика роблять ті закиди нині ще ріжні особи і гурти.

І не перший раз відбиваємо ті закиди. В минулому ми наводили документальні докази, що український нарід як цілість, а також його відповідальні провідники, не лиш що не були антисемітами, але навпаки, виявляли супроти жидів стільки вирозуміння, що їх не виявив ні один інший нарід на світі. Нігде на світі не було такого, щоб якийсь уряд мав у себе спеціяльного міністра для жидівських справ, або щоби містив жидівські написи на своїй державній валюті. А український уряд за часів свойого короткого існування так власне поступав.

Та, як на глум долі, саме той уряд чужі чинники, що в засаді ворожі для українського визвольного руху, таврували „антисемітським". Щобільше, часто самі жиди той уряд у той спосіб таврували і навіть, з незрозумілою ненавистю, зокрема за границею, його поборювали.

На документальні докази українців жиди висували свої „докази", а саме наводили холодні цифри замордованих на Україні жидів. Їм здавалось, що холодні цифри повинні свідчити краще, ніж формальні, доброзичливі жести з боку українського уряду. Як бачимо, тут заходить непорозуміння, яке міститься в тім, що погроми і масові морди жидів на Україні поповнювали темні невідомі елементи, часто чужі, що з українством не мали нічогісько спільного, коли доброзичливі жести виявляла явно справжня, леґальна українська влада і то устами своїх найвищих представників. За вчинки всілякого шумовиння, що з наказу невідомо якої течії виконувало погроми, український нарід не може в ніякому разі перебирати відповідальности. Зате український нарід має повне право перебирати кредит за вирозуміле до жидів відношення українського повноправного уряду.

Тому саме таким дивним і незрозумілим залишається для нас відношення деяких таки жидівських кол, що так завзято стараються переконати світ і українців, що останні є антисеміти. Припустім, що їм вдалось своє доконати і вони переконали світ і українців, що ті дійсно є антисеміти. Чи краще буде від того жидам, зокрема тим, що живуть на Україні? Хіба не краще підкреслити ті гарні жести, звернені в сторону жидів з боку української леґальної влади і давати тим доказ, що жиди вміють оцінювати добре до них відношення? Хіба не розуміють жиди того, що найсильнішим арґументом українських справжніх антисемітів (а вони в нас також є) є це, що, мовляв жиди є супроти українців невдячні, бо засадничо ворожо відносяться до визвольних змагань українського народу і українців всюди нищать, не зважаючи на добре відношення українців до жидів.

Правда по широких українських просторах трапляються випадки знущання над жидами. Бувають випадки, в яких українські селяни турбують жидів, покпивають собі з них, з чого міг би хтось заключати якусь ненависть до жидів. Та з другого боку бувають випадки, і то в далеко більшій мірі, де український селянин виявляє своє дійсне відношення до жидів ділом, коли їх ратує перед ріжними напасниками, дійсними антисемітами. А хто знає українське село, цей теж знає, що український селянин живе з жидом близько й вважає його за свого. А як так, то чи не краще для жидів підкреслити всюди ось ті другі випадки, а не перші. Чейже жиди, живучі на Україні, мусять знайти якийсь спосіб співжиття з автохтонним українським населенням. Чейже не будуть одні й другі себе взаїмно винищувати до останнього.

Дійсного антисемітизму серед українського народу фактично ніколи не було і нема. „Антисемітизм" — це в нашому розумінню така ірраціональна ненависть до всього, що жидівське, якої не можна ніяк оправдати холодним розсудком. Як хто ненавидить жида тому, що він жид, то його ненависть є антисемітична. Але коли хтось ненавидить іншого чоловіка, жидівського походження, тому, що той нечесно веде якийсь бізнес, тому, що спрягається з іншими соціяльними клясами чи політичними гуртками, проти тої кляси, чи гурта, до котрого хтось інший належить; або коли просто ненавидить його тому, що той нехарний, то це не є ніякий антисемітизм. За такі речі українець буде ненавидіти так само теж і другого українця, селянин другого селянина. Хіба мало є на тім тлі ненависті, а навіть жорстоких розрахунків серед членів того самого народу?

Щоб розвязати справу „антисемітизму" в Україні, треба підходити до неї чесно і отверто. Треба позбутись цілковито давних упереджень. Треба собі сказати, що внаслідок нещасливого збігу обставин жиди прийшли на Україну при підмозі польських панів. Вони в панів виконували дуже важну, хоч дуже невдячну ролю „фінансистів", рятуючи своїми помислами, часто усоружними для українського населення, панські надірвані маєтки. Вони теж від тих панів перебрали ненависть і погорду до українського селянина. Тоді, коли це ділось, український селянин, відплачувався панам-гнобителям і тим жидам, що були з панами, такою самою ненавистю, панів і жидів він уважав чужим елементом і вони справді, по своїй ролі тоді такими були. Але ми бачимо, що цілий той психічний процес, що відбувався в жидівських і українських серцях, коли іде про відношення до жидів, мав штучний підклад. Це не була інстинктова, ірраціональна ненависть одної раси до другої, тільки одного соціяльного і політичного елементу до другого. Вслід за тим ми бачимо тисячі випадків, в яких жиди, зрозумівши душу українського селянина, підходять приязно до нього і від нього відразу зазнають такої самої приязни. Знищивши штучну чужу перегороду, один і другі себе відразу віднаходять, собі помагають, зо собою кооперують. І саме цей процес треба стимулювати, а не його спинювати. Обовязком жидів і українців є нищити ті штучні перегороди, що були витворені чужими силами, а не їх далі штучно піддержувати. А кожний, що не хоче признати тих історичних причин, які витворили те штучне провалля між жидами і українцями, свідомо чи несвідомо, те провалля далі копає. Кожний, хто вину за протижидівські виступи за часів Хмельницького звалює виключно на український нарід, свідомо чи несвідомо затраскує двері для українсько-жидівського зближення. І копає провалля між тими народами також той, що ігнорує симпатичні для жидів відрухи українського правного уряду, а на перше місце висуває погроми, що тоді мали місце на Україні. Те провалля копають, між іншим, і ті, які навіть кооперативний український рух на західньо-українських землях таврували „антисемітизмом", хоч той рух був нічим іншим, а тільки відруховим рятунком українців перед польськими економічними кайданами.

Те шумовиння, яке на українських землях безконтрольно поповнювало погроми, ми все таврували і будемо далі таврувати. Але ця наша робота потребує відповідного відгуку з боку жидів. Інакше навіть наше таврування, замісць злагіднювати ці українсько-жидівські ріжниці, буде їх поневолі ще більше завогнювати.

Там, Де Ллється Кров

УКРАЇНСЬКІ МІСТА НА ПІВНІЧ, СХІД І ПІВДЕНЬ ВІД ХАРКОВА.

Занявши Харків, б. столицю УССР, німецькі війська посунулися на північний схід та заняли місточко **Білгород**, що лежить 48 миль на північний схід від Харкова. Положене над Донцем, місто має 30,000 мешканців та було колись важним оборонним містом Слобідщини перед татарами. Хоч воно лежить на українській території, а велику більшість населення творять українці, проте большевицька влада приділила його до курської области, що не належить до УССР. За царського панування був там осідок адміністрації та єпископа. Місто має досить розвинену промисловість. Виробляють вовняні вироби, цемент і інше.

Вовча (по московськи Вовчанськ), лежить 25 миль на полудневий схід від Білгороду а 46 миль на північний схід від Харкова. Большевицькі звідомлення подають, що німці наступають в напрямі Волчанська. Це є колишнє повітове місточко харківської губернії, а тепер районова столиця харківської округи. За козацьких часів Вовча була сотенним містом харківського слобідського полка. Назва її походить від ріки Вовчі Води, над якою є положене місто. Місто відоме з торгівлі овочами, шкірями й хлібом.

В самому місті, на всіх 20,100 мешканців, українці творять 89%, а це більше число їх замешкує цілий вовчанський район.

Купянка (по московськи Купянськ) лежить на схід від Харкова над рікою Осколом, що впадає до Донця. Є це старе місто, бо засноване ще в XVII. в. як сотенне місточко. На коло 20,000 мешканців українці творять 88.3%, москалі 10.2%, а жиди 15%. Купянська округа має 2 міста, 1,126 сіл, 12 районів. З 426,000 мешканців на українців припадає 83.8%, а москалів 15.8%.

Ізюм є окружним містом на Харківщині, що лежить над Донцем, 62 милі на південний схід від Харкова. На 10,000 мешканців на українців припадає 81.2%. Ізюм це рівнож історичне українське місто, засноване харківським полковником Гр. Донцем ще при кінці XVII. віку для оборони перед татарськими нападами на Слобідську Україну.

Місто продукує фосфоричний камінь та має численні тартаки й млини. Ізюмська округа має 2 міста, 815 сіл, 10 районів та 378,000 мешканців, з чого українці творять 83.9%, а москалі 14.9%.

Всі ці міста мають економічно - промислове значіння. Тому їх втрата є великою шкодою для совєтського господарства. Крім того, вони мають також стратегічне значіння. З Білгороду ведуть прямі шляхи до Курська (75 миль на північ, який як подають, заняли вже німці) та до Воронїжу (140 миль на півн. схід), цебто до двох важних центрів т. зв. чорноземського краю.

З Білгороду біжить також залізничий шлях через Купянку — Ізюм до Бахмута, а звідтам до Горлівки — Таганрогу що, як відомо, є вже в німецьких руках.

Бахмут тепер **Артемівське**, лежить на половині залізничої лінії Харків — Ростов над Доном. Є центром артемівської округи на лівобережній степовій Україні. На 38,000 мешканців українців є 60%, а решта це москалі й інші. Місто має копальні соли, камяного вугілля, ртуті та великі солеварні. В лютні 1918 р. йшли тут завзяті бої бригади ген. Натієва з большевиками, а в січні 1919 р. завзяті бої Запорізького Корпусу з большевиками та білогвардійцями.

Славяносербськ, місточко між Бахмутом і Ізюмом, це столиця колишньої т. зв. „Славяно - сербії", цебто території, на яку царський уряд спровадив був угорських сербів та потворив там військові осади. Ці землі забрав цар від українських запорожців. Але ці кольоністи злилися з українським населенням та засимілювалися.

Константиноград (змінений большевиками на **Червоноград**) лежить на південний схід від Харкова та належить до полтавської округи. Заснований в 1731 р. на місці Білевської кріпости, осідку губернатора Озівської губернії. З округи українці творять коло 80% населення.

Василь Фйодоров.

Моїх Вісім Наречених

(1)

Коли маю бути щирий, мушу признатися, що гін до оснування родини виявився в мене вже в найранішій молодості. Вже в середній школі зробив я спробу вирватися з парубоцького стану, та.... то була даремна спроба. Сталося воно, як я зі школи відпроваджував Зою Перепкину, ніжну, гарну дівчину.

— Зойо! — озвався я, схопивши її за руку — будете моєю жінкою!

На другий день покликав мене батько до своєї кімнати. Потім поклав мою голову між коліна та відрахував дванадцять. У моїй душі була Содома й Гомора, та я видержав, не пролив ні слізоньки. — Тожбо то мій батько недобрий чоловік — подумав я — він уже жонатий, а іншому того не бажає.

По тій пригоді сестри довго прозивали мене „женихом". Я лише затискав пястуки та думав собі в душі: хай я лише скінчу школу, то всім наперекір оженюся з сімнацятьлітньою. Хай тоді батько впаде навколішки та жалісливо просить: „Не женися, синочку! Змилосердися над твоєю молодістю!" З гіркою осмішкою відповім йому: „Позвольте, що представлю вам мою наречену!" Сестри впадуть мені на шию та будуть говорити: „Брате, спаматайся! Що робиш?" „Бувайте здорові!" відповім їм сумно. „Від нині я належу лише до цієї жінки. Від цієї хвилини всі мої сили належать до неї".

Та тим снам судилося не здійснити. В школі я щопрада остав, та наближався помало з ріжними поправками до кінця. Та тут пригодилося, що я вдруге став женихом, однаке — на жаль — як і першим разом надармо! А як я одного дня вернувся зі школи, я здивувався, що мене не привитала, як звичайно вічно бурмотлива Марфа, лише дома стрінувся я з молодим сотворінням із червоними щічками та гарненьким носиком. „То наша нова горнична Люба", сказала мама офіціяльно. А я вже спалахнув наче смолоскип.

— Люба, — шептав я собі сам у кімнаті. — Яке гарне імення! Люба — то значить кохання. — І кохання в мені росло страшно скоро. Колиж я її по вечері стрінув у темних сінях і боязко доторкнувся її руки, обняла мене за шию, а на устах витиснула мені горячий поцілунок.

— Любиш мене? — спитався я тихонько.

— Я страшно залюбилася в вас — відповіла вона. — Ви дуже цікавий мущина.

Мені закрутилася голова, серце заболіло мене, всеньку ніч я не прижмурив ока. На другий день пішов я до батькового кабінету та сказав коротко:

„Тату, я вважаю моїм обовязком сказати вам: „Женюся в найближчих днях".

— Добре, добре, — мимрив батько та стукав далі на числилі — акції фірми Морозов...

— Оженюся, — повторив я трохи дріжучим голосом.

Тепер батько підвів голову. „Що ти хочеш?" — спитався нетерпеливе. Я зібрав усю силу та сказав:

— Хочу звязатися подружими путами.

Батькові очі заіскрилися. Сягнув по дзвіночок, а як у війшов слуга, батько сказав коротко, вказуючи на мене: „Вибити!"

Так сумно скінчилися мої другі старання вирватися з парубоцького стану. Не оставало мені нічо іншого, як без спротиву піддатися долі. Та в моїй душі жила деяка надія, що мушу лише скінчити школу, а тоді прийде повна свобода... Ах, Боже! Яка гарна хвилина! Я закурив товсте цигаро та вперше почував роскіш із свідомости повної, необмеженої свободи. Схочеться мені — оженюся, схочеться мені — повішуся. Ніхто мені не може нічого заборонити.

Пяний від таких і подібних думок походжав я вуличками містечка. Тут стрінув я її... Черницю з одного сусідного монастиря, поважну, тиху дівчину в чорній одежі. Побачив я її при вході до церкви та зараз зрозумів, що без неї не має для мене життя ніякої вартости. Та що вдію, як її ігуменя її не пустить?

Вже на другий день завіз мене „ізвощик" аж під ворота монастиря. Не хочу й зачинати розповідати як мене привитали, лише відразу скажу, як мене випроважали. „Таких драбів найліпше було би прогнати відси палюгою!" кричала ігуменя — „я напевно скажу це поважаному вашому батькові! Проклятий зводнику діточих душ!"

Тепер уже все пропало. Я вернувся сумний та нещасний додому та замкнувся в кімнаті. „Чим то мені застрілитися?" думав я, оглядаючи голі кімнатні стіни.

Та вкінці я вспокоївся і приймав довго вижиданий день. Я мав відїхати до міста на університет. Батько приклакав мене до своєї кімнати та став говорити незвичайно мягким голосом: „Сину! Прийшла пора, що можу говорити з тобою отверто. Ти вже дорослий мущина та можеш вкінці бути й батьком. Та я прошу тебе, якнайгарячіше, не бери собі за примір твого предка Андрія. Правда, він був добрим вояком, однаке зробив помилку, що оженився з цирковою танцюристкою. Твій дідо, капітан корабля, оженився з муринкою — по ній одідичив ти розплещений ніс і товсті губи. Твій стрийко Іван, що насамперед оженився із своєю господинею, розвівся з нею та оженився вдруге з кабаретною співачкою. Вона його зовсім зруйнувала. Також його третя жінка все життя допікала йому за його вбожество. Нещасний старенький не міг стерпіти, розвівся з нею та вженився з нею вчетверте. Та всеж не судилося йому бути щасливим. Зависна жінка підозрівала його безосновно, а вкінці облила йому лице сільною кислотою. Твій стрийко бішений з болю та жалю вибіг на вулицю, перебіг усе місто аж до моря тай там кинувся в глибину. Та й тут у морських глибинах тих тисячі миль від поверхні землі серед фантастичних ростин...

(Дальше буде).

КАПІТАН ДЕЙВИД КУПЕР, пільот „Америкен Ерлайнс" що впав оноді зо своїм літаком на фармі недалеко Ст. Томас, Онтаріо, й згорів у пожарі. З ним згинули 17 пасажирів й два пільоти.

Рожеві скла — це прикмета молодих, а чорні — старих. Я хочу голими очима дивитися на світ.
Б. Лепкий.

З 3,000,000 родин, винаймаючих фарми в Злучених Державах, переселюється кожного року один міліон.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧИТАЮТЬ НЕВИКІНЧЕНУ КНИЖКУ

Появилася недавно повість американського письменника Скота Фицджералда під наголовком „Де Ласт Тайкун".

Автор помер перед викінченням книжки, і вона появилася друком невикінчена. І, як можна судити з критик і газетних голосів, вона має широкий попит.

Читаючи про те, як люди читають невинкінчену книжку, не мож здержатися від думки: коли в інших людей читають навіть невикінчені книжки, коли в нас уже будуть читати принаймні викінчені?

УРЯД І НАРОД

Католицький єпископ Синсинаті, Огайо, видав пастирський лист, в котрому розглядає пекуче питання теперішнього часу, а саме питання допомоги для Совєтської Росії.

Питання тимбільше пекуче для католиків, бо, як звісно пок. папа Пій XI. видав був енцикліку проти комунізму, клеймуючи його передовсім за атеїзм. Каже єпископ МекНиклас у своїм листі, „І від священиків і від вірних довідуємося про замішання в справі російській". Мовляв, люди наводять слова папської енцикліки з осудом комунізму на доказ, що католики не повинні давати допомогу Росії.

Єпископ МекНиколас наводить слова енцикліки, щоб доказати свою думку, що, мовляв, що Пій XI. робив виразну ріжницю між системою совєтизму й російським народом. „Як сильно ми не осуджували би совєтизму й усіх чортівських злочинів, йому приписаних, ми не можемо говорити на основі слів Папи Пія XI., що цей великий і відважний Папа приписав для нас як правило поступовання для нашого краю й для інших країв для всякої майбутньої ситуації, головно для війни й оборони".

„Ми не повинні забувати, що теплячий і переслідуваний народ Росії позбавлений свободи й закутий у неволю, все ще має певні права".

У подібний спосіб епископ підчеркує, що його осуд націстичного уряду не відноситься до німецького народу.

МОРАЛЬ І ПОЛІТИКА

У своїй розмові з ґазетярами архиепископ МекНиколас підчеркнув, що він писав у своїм пастирськім листі лише про справи моралі, а зовсім не порушував питання політичного.

Це ґазетярам видалося на заяву, що його погляд осуду комунізму Пієм XI. не можна вважати моральним зарядженням давати поміч Росії на випадок оборонної війни.

Чи не стоїть це становище, одначе, у суперечности з пастирським листом Митрополита Шептицького проти комуністів у 1936. році, в котрому писалося: „Хто помагає комуністам в їх роботі, навіть чисто політичній, зраджує церкву".

ЗАПОВІДЬ РЕВОЛЮЦІЇ.

Російська іміґрантка Ідит Марта Алмедінґен дістала літературну нагороду в сумі 5,000 долярів за свою книжку: „Завтра прийде", в котрій авторка малює російську революцію.

Авторка малює яскраво терпіння самотної дівчини в передодні революції. Ще не було ніяких бунтів, але люди вже чули близький прихід бунту. Сказав авторці один приятель: „Росія це немовби великий деревляний дім, що перегнив у кожному стовпі й дошці, і може кожної хвилі завалитися".

Перший Листопад

Навіть теперішня війна не може притемнити память світлої події, що сталася у Львові першого листопада, 1918. року. Від того часу Галичина перейшла чимало змін, які не сприяли визвольному рухови українців, проте память цього величного дня підбадьорувала український нарід до дальших самостійних змагань і підносила його на дусі.

На початку подія 1-го листопада була суто територіяльного характеру, будучи подією в національнім життю наддністрянської галузи українського народу. Проголошено тоді українську державність на українських західних землях (в Галичині, Буковині і Закарпаттю). Однак ця, так сказатиб, льокальна справа мала величезні наслідки. Вона довела три місяці опісля, до проголошення соборности українських земель, до розбудови Української Народної Републики. І тому свято 1. листопада внедовзі стало всеукраїнським державним святом, незалежним від ріжних українських політичних і релігійних груп, святом, якого не можуть знищити жадні політичні переміни й орієнтації.

Той день стоїть на межі української національної свідомости. З австрійських сервілістів, пишуть історики тої доби, з рабів, які все йшли в хвості віденської політики, українці Галичини й Буковини перетворились в свідомих державників. „Безділля й вічне чекання, що хтось, колись, щось зробить, дало місце сильній волі й рішучому чинові. „Тирольці Сходу" стали завзятими стрільцями України. Ці епохальні зміни викликав не розвал Австрії, ні Вилсон, а геройський виступ горстки старшин — українців, що сміливо піднесли жовто-блакитний прапор Української Держави на ратуші Львова".

В тім дні повстала славна українська армія, яка зі зброєю в руках, стала в обороні власної державности і віддала себе до послуг Соборній Україні. Український стрілець не хилив прапору. Навіть голодний, хорий на тиф і обдертий, він не зрадив Великої Ідеї. Впав він однак жертвою в нерівній боротьбі, жертвою обставин, яким тодішні українські провідники, на жаль, не вміли зарадити. Хоч в тім змаганню українська геройська армія не могла вибороти волі, світла память її чину залишилася для будучих поколінь, зразком і дороговказом. Подія 1. листопада вказала всім українцям шлях, яким вони мусять прямувати, щоби здобути самостійність.

Святкуючи цей день, не сміємо тільки захоплюватись світлими образами минулого. Український нарід мусить проаналізувати також хибні сторони, щоби в будучности не повторювати помилок. Бо не лише неприятливі обставини і перевага ворога рішили двадцять літ тому, долю України. І між українцями були причини їх остаточної поразки.

Першою причиною була прірва, що існувала між наддніпрянською і наддністрянською частинами України. Ця прірва осламлювала боєздатність української армії. Українські провідники, замісць напружити всі свої сили, щоби оборонити всі українські землі, пробували ратувати одну територію коштом другої.

Але вина не спадає лише на деяких провідників. Треба винувати за прогру нас самих. „Наша мягкотілість, лагідність і лінивство", лише історик, „чимало допомогли ненаситим сусідам. Тому, що ми не були перенятї свідомістю нашої вищости перед ворогами, що не почували себе господарями на нашій землі, що не гартували в собі волі до панування, — вороги розшматували нашу батьківщину". Колиж навіть український нарід мав владу в своїх руках, він не вмів її використати. Бракувало йому завзяття, що збуджує активність, дає розмах і творить, а не руйнує.

В теперішній хвилі Україна переживає нове чистилище. В ній старається запанувати новий ворог, який не допускає до здійснення соборности українських земель. Карпатську Україну він віддав мадярам, Галичину прилучив до польського ґенерал-ґубернаторства, Буковину і Басарабію дозволив знова взяти румунам, які простягають свою циганську руку аж до самої Одеси, де вони тепер розпаношилися.

Помимо цеї траґедії однак память першого листопада підбадьорує нас всіх на дусі і український нарід приходить до заключення, що він своеї державности не здобуде чужими силами, а своїми власними. Перший листопад 1918. року, збудив в українськім народі національну свідомість. Ріжні „пацифікації" і репресії скріпили її. Ця свідомість тепер заглибоко вкорінена в народі, щоби її міг знищити навіть найбільш жорстокий ворог. Якщо в 1918. році, коли його національна свідомість була лиш в зародку, український нарід спромігся проголосити себе вільним, тимбільше тепер, коли ця свідомістя просякла душу кожного щирого українця. Вичікуймо терпеливо відповідної хвилі, а здійсняться мрії героїв першого листопада. — („Канадійський Фармер").

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Годсон, Н. Й. — Братство св. Арх. Михаїла, від. 476. У. Н. Союзу, закупило три примірники „Історії України" М. Грушевського. Секретар П. Маряк повідомляє, щоб вислати ті три примірники на такі адреси: конґресмен Л. К. Рапкефелер у Вашинґтоні, Д. А. Р. Поблик Лайбрарі в Годсон, Джан Т. Камерлін, суперінтендент шкіл в Годсон.

ВІДЗИВАЮТЬСЯ НА ПОКЛИК У СПРАВІ РЕКОРДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

На новий поклик у справі дальших збірок на Рекордовання Української Пісні під проводом проф. Олександра Кошиця, зложили по $10 (за сет з 10 рекордів): Хор Молоді з Бруклина, Український Хор з Ню Йорку, Товариство „Боян" з Перт Амбою, Співацьке Товариство ім. Лисенка в Джерзі Сіти, Товариство „Боян" в Нюарку, Товариство „Боян" в Йонкерс, Український Центр в Нюарку, Микола Новак.

За Комітет Рекордовання Української Пісні:

Т. Каськів, голова.

600 High St., Newark, N. J.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Окружні збори.

По довгій перерві зійшлися дня 25-го жовтня урядники місцевих відділів У. Н. Союзу на спільні наради. Збори отворив заступник головного предсідника, Григорій Герман, пригадавши присутнім, що якраз минає чотири роки від часу встановлення Окружного Комітету на Вилкс-Бері й околицю. Він порівнав біжучий рік неактивности з осягненями Окружного Комітету в минулих роках. Союзовий День, спорт, бенкети і часті збори мали значний вплив на орґанізовання нових членів, але цього року прибуток в членах показується недостаточним.

Присутні урядники висказувалися про стан відділів в окрузі, а головно про відділову касу і хору запомогу. Піднесено факт, що в минулих роках при орґанізованню молодих членів відділи звільняли молодь від вкладки до відділової каси, з котрої виплачується тижневу хору запомогу. Це тепер відбивається відємно на відділовій господарці, бо малїє число членів, що платять до відділової каси і користають зо запомоги хорим. Стверджено, що запомога хорим є потрібна як для молодих так і для старших, бо небезпека чигає на кождого, навіть коли він не працює в майнах. Тому рішено повести аґітацію між молодими членами, щоб вони платили відділову вкладку і користали зо запомоги хорим.

Збори осудили проти-українську аґітацію наших національних ворогів в Америці і постановили причинитися до поборювання цеї аґітації. Рішено закупити чотири примірники „Історії України" в анґлійській мові і роздати по одним примірнику до міської бібліотеки, до бібліотеки повітового суду, до бібліотеки сусіднього місточка Кінґстон і конґресменові Фленнері.

Збори рішили посилити орґанізаційну працю на зиму. В тій ціли рішено скликати орґанізаційні збори для всіх членів і не-членів. На ті збори рішено запросити головного секретаря У. Н. Союзу. День і час зборів будуть оголошені в „Свободі".

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What can I do to help my son who has just entered military service?

A. Your boy must be clothed, fed, and supplied with the latest equipment. This requires money. Buy a Defense Savings Bond and help the Government to equip your son.

Q. What is labor's attitude toward the Treasury's Defense Savings Program?

A. Strongly cooperative. The A. F. of L., the C.I.O., the Railroad Brotherhoods, and numerous other labor groups all over the country have endorsed the Program.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at most retail stores.

РОСТЕ КАНАДІЙСЬКА АРМІЯ.

Два роки воєнних канадійських змагань дали домінії визначний дорібок у виді 400 тисячної армії, в тім 230 тисяч лінійних військ і 170 тисяч резерви; 250 воєнних кораблів і близько 90 летунських шкіл. Перед війною Канада мала 4,500 війська і 55 тисяч т. зв. міліції.

Чоловік, що не працює з любови до роботи, але лише задля гроша, правдоподібно не зробить ні гроша, ні не найде багато радости в життю.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

— відсвяткується —

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 9, 1941)

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ Fourth, and Ward Streets CHESTER, PA.

Святочну промову виголосить **Всеч. о. д-р В. Клодницький.** Також сольо відспіває **пані А. Мельник** з Філядельфії, Па., при акомпаніяменті **пані Рибачок.**

Свято розпічнеться **ПАНАХИДОЮ в год. 6.,** а відтак **СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ в год. 7. вечером.**

На Свято запрохується всіх місцевих і позамісцевих гостей.

ПО ДОРОЗІ ДО МОСКВИ.—Німецька світлина з російського фронту представляє відділ німецьких повзів при переїзді через місто Вязму, 125 миль на захід від Москви. Світлина дає поняття про воєнне знищення. Над містом висять хмари диму.

ПІД УВАГУ ЧИТАЧАМ

Кілька тисяч читачів „Свободи" дістане число 256., з опізненням, бо підчас друкування цього числа зіпсулася друкарська преса, а направка забрала 12 годин праці.

Адміністрація „Свободи".

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 271. У. Н. СОЮЗУ В ЕЛМАЙРА, Н. Й.

відбудуться

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 9, 1941)

В У. Н. ДОМІ НА LACKAWANNA AVE., Nd. 1222, ELMIRA, N. Y.

Збори зачнуться точно в годині 2. пополудні.

Усі члени повинні обовязково прибути на ці збори, на яких буде промовляти в справах У. Н. Союзу організатор **п. А. Маланчук.**

За від. 271. УНС: **В. Шабатура**, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для урядників і членів відділів 129 з ГВАЙТСТОН, 160 з ДЖЕМЕЙКА і 200 з ОЗОН ПАРК, Н. Й., про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

які відбудуться

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 8, 1941)

у годині 7. вечером

У ЛЬОКАЛИ С. МАЛАФІЯ, 90-14 — 95 AVE., OZONE PARK, N. Y.

На ці збори повинні прибути урядники й члени згаданих трьох відділів. Зокрема треба постаратись, щоб на зборах було присутної якнайбільше **молоді,** бо маємо в пляні створити Союзову спортову дружину. До старших членів і до молоді будуть промовляти головний радний **Е. Ляхович** і орґанізатор **В. Загаевич.**

Заряд відділів 129, 160 і 200.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УВАГА! ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ МІСТА НЮ ЙОРК, БРОНКС, АСТОРІЯ і ОКОЛИЦЯ.

З важних причин **річні збори Комітету Відділів У. Н. Союзу не відбулись,** як було оголошено, 31. жовтня.

Тому проситься всіх **урядників та делеґатів від. У. Н. С.** прибути на **РІЧНІ ЗБОРИ Комітету Союзових Відділів,** котрі відбудуться **в вівторок, 11. листопаду, в год. 8. ввечір, в церковній ґали, ч. 28 Іст 7. вул.**

Проситься за присутність всіх урядників Союзових Відділів. На тих зборах вирішиться справа Союзового Дня літом 1942. р.

ЗА КОМІТЕТ СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ:

І. Гузар, голова — **М. Ликтей**, секретар.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ДЖЕРЗІ СИТІ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ

: уряджує :

ТОВ. ДАРАХІВЩИНА, ВІД. 275. У. Н. С.

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ (NOV. 8, 1941)

В УКР. НАРОД. ДОМІ.

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок у год. 8. ввечір. Вступ 50 цнт.

Тов. Дарахівщина запрошує всі українські братства, товариства, клюби, сестрицтва й поодиноких гостей. Всіх щиро витаємо. На бали буде грати музика **Петра Фелака із Нюарку, Н. Дж.** 253,7

За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! БОСТОН і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ВІДДІЛ 238. УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

: буде святкувати :

ДВАЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ 1941., в 10. годині рано в місцевій православній церкві Пресв. Тройці відправить **Впр. о. В. Каськів торжественну Службу Божу,** на якій кожний член, вільний від праці, повинен бути. **Того самого дня вечером у Бредфорд Готелю** відбудеться **ВЕЛИЧАВИЙ БЕНКЕТ,** на якім будуть приявні **визначні американці і гол. предсідник У. Н. Союзу М. Мурашко.** Рівнож представники У. Р. Союзу і представники інших Товариств зложать привіт від Тов. в Бостоні. **Тостмайстер на Бенкеті** буде молодий наш громадянин **Андрій Пpухніцький.** По бенкеті **БАЛЬ.**

У НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ, всі члени будуть на Службі Божій в параді. По Службі Божій **о. В. Каськів** відправить **панахиду** за померлих членів. **Пополудні в 3. годині точно, в церковній ґалі** почнеться **СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ** при участи **Союзового Хору „Українська Муза".** На концерті будуть промовляти: гол. предс. У. Н. Союзу, **М. Мурашко;** перші основателі нашого відділу. Звіт з відділового життя дасть **Н. Давискиба.** Будуть **декламації** старших і дітей. Перед концертом буде **знята фотографія** зо всіх членів нашого відділу, старших і дітей.

Просимо всіх громадян численно прибути. Гостей радо витати будемо. **Вступ на концерт за відзнаками.**

253,7 **Ювилейний Комітет.**

УВАГА! ДІТРОЙТ і ДІРБОРН! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЧОТИРЬОХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ, А САМЕ: 75, 175, 183 і 292

уряджується

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В Неділю, 9. Листопаду (Nov. 9, 1941)

В ҐАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 4655 MARTIN і MICHIGAN.

Початок год. 4. пополудні Музика п. М. Рихлівського. Вступ тільки 25 цнт.

Шановні Громадяни! Чотири відділи У. Н. Союзу при помочи громади здвигнули Народний Дім, котрий є прикрасою міста та гордістю громади, але усі ви знаєте, що горішня саля невикінчена тай не буде нам усім на сором так стояти, бо чужинці лише головами покручують, коли зобачуть сю ґалю невикінчену. Отже ми зачинаємо цим балем так званий „Драйв", щоб здобути троха готівки на докінчення горішньої авдиторії. Тому то маємо честь просити все українське громадянство до численної участи і помочи викінчити горішню салю. Віримо, що Ви всі численно прибудете, за що вже згори українське Спаси Біг! **Комітет.**

Young People And The Prydatkevytch Concert

Speaking of the coming Town Hall concert to be given by the great Ukrainian American composer-violinist, Roman Prydatkevytch, one has every right to expect that this particular event will be crowned with real success, not only for the sake of artist himself, but also for the Ukrainian Americans in general. For, all the essential elements required to make this musical event a real success are there: celebrated artist (Prydatkevytch), high class program with a special appeal to all music-loving Ukrainians, a famous concert hall, and above all, a prospective audience of thousands of old and young music lovers of Ukrainian origin, living in New York and the district, who will be found mingling among the general American audience!

Writing these lines from the distant Canada, one who has heard Roman Prydatkevytch play on several occasions in New York, and in Toronto, is justified to make the foregoing assertions. The readers of the Ukrainian Weekly must remember that the Ukrainian Canadians are as much interested in this event and in Mr. Prydatkevytch as are the Ukrainian Americans. He is regarded here as being our artist, too. For Mr. Prydatkevytch had made a real "hit" with our people in Canada in connection with his appearance in Toronto some two years ago, when he played together with Mr. Holynsky at the huge concert given by the Ukrainian Canadians for the benefit of the Canadian Red Cross. Apart from this, his name became popular here for his musical arrangements in the Ukrainian film "Marusia."

It is not my purpose, however, to dwell on the past accomplishments of our great composer-violinist, which are generally recognized, or to indulge in the optimistic predictions that may in effect sound to the critical readers of the Ukrainian Weekly as advance publicity stuff. Far from it! It is my intention to treat this coming Town Hall event from an entirely different angle.

First of all, it is my wish to add the voice of a young Ukrainian Canadian to the appeals of prominent Ukrainian Americans in the matter of giving an all out support to Mr. Prydatkevytch in his proposed concert-recital to be held in the Town Hall on November 9th. This is something of concern to every Ukrainian in New York, man and woman. We are all concerned with a success of this, and for that matter of any other Ukrainian artist of renown; and this not only for their own sake but also for the sake and the prestige of the Ukrainian people as a whole.

For, we all remember certain great musical events, both in Canada and in the United States, noted for the failure of Ukrainian public to give due support to Ukrainian artists of international fame. Quite often the English-speaking Americans and Canadians who had attended some of these unsuccessful, from the standpoint of attendance, concerts by Ukrainian artists, have indeed been mystified by the fact of seeing vast empty spaces in the concert hall which normally should have been filled by the crowds of admiring compatriots of the performing artist. Some of these English-speaking Ukrainian friends have even inquired as to why the people who are everywhere known, and praised, as being the "nation of music lovers", and so forth, fail so utterly to patronize the performances of their greatest artists...

This tendency on the part of certain kind of Ukrainians to let down their own great singers, musicians, and such other artists is indeed ironic and greatly discouraging to all. It is the best known way to manifest before the truly musical world that, after all, we Ukrainians are not really the "music loving people" as the world considers us to be. Yes, we have given this testimony in the past, even in New York, and in... Toronto.

However, we must never let it happen again.

Occasionally, our prominent artists have a real cause for complaint on that score. They point out that, for an example, artists of Italian, Jewish, and even Polish origin enjoy the fullest support of the masses, their respective compatriots. They flock to the concerts in crowds passionately applaud their artists and appreciate their music, in order to demonstrate before all that they take pride in the artist of their own blood. This is true of all cultured people. Generally speaking, the Ukrainians could surpass in this respect Jews and Italians if they really were determined enough. They posses everything that other musical people have, and more that that.

This in view, one is often at doubt as to who is to be blamed for this uncertain support given to our great artists by our own people, which fact discourages our great artists from venturing with engagements in such grand concert halls as Carnegie or Town Hall. They tremble in fear of the spectre of those "vacant spaces," and this, more for professional than financial reasons. Therefore, it is no wonder that our great artists are often defeated in their dreams to get somewhere in this world simply by the lack of support on the part of our good Ukrainian people! How can they, when those of their own blood fail to give them due recognition? And this thing alone is a matter of general concern to all Ukrainians wherever they may be. This is why the Ukrainians, even in the far off Canada, are anxious to see that the Town Hall on November 9th is filled to the rafters with Ukrainians of all ages and classes, in order to hear and applaud the magic strains of Prydatkevytch's violin.

There is no reason why it shouldn't be so! In the Metropolitan district of New York there are easily a hundred thousand Ukrainians. Of that number, there certainly must be found at least one person in twenty with some appreciation of music—good music, Ukrainian music. Out of these twenty, at least ten should be inclined to pay tribute to the distinguished violinist, Roman Prydatkevytch, attend the concert, and thus prove to all that ALL Ukrainians, both of American and European birth are truly a music loving people.

This matter should be of a particular concern to those fine, ambitious, and youthful Americans of Ukrainian descent. They are the ones who should fill up those "empty spaces" of the concert hall and thus prove to their fellow-Americans, attending the Prydatkevytch concert, as well as the older generation the fact that their natural love of music, enhanced by musical education they had received in America and Ukrainian schools, has not been wasted upon them. It is this American-born and reared Ukrainian American youth which oftentimes is heard complaining: "Why aren't there Ukrainian singers in the Metropolitan Opera... Ukrainian artists on the international stage... in Hollywood!" Yes, why aren't they? Less talented artists of other racial origins are indeed in the national spotlight in opera, on the stage and in the films, but most of them have been given recognition and support by their own folks at home. That is why.

Here's a chance for the young Ukrainian Americans of New York to play their part. It is up to them to boost our celebrated composer-violinist, Roman Prydatkevytch, by mass attendance, of his concert at the Town Hall. We, your fellow-countrymen in Canada, are anxiously watching to see what contribution you shall render to the success of our great violinist.

Л. P., Ottawa, Ont.

ТЕЖ ЛЕТУН.—Бутс, „маскот" відділу військової поліції на летнищу Рендолфа в Тексасі, дістав все летниче одіння, для нього спеціяльно приготоване, й тепер жде на лет.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартин. Панове Союзовці, рік за Божою помічю, зближається до кінця. Оте просимо, щоб кожний член старався, щоб його вкладки були виповнені в тім році. У місяці вересні я порозсилав багатьом членам, котрі затягнули позичку на свої грамоти, упімнення плачення проценту, але дуже маленька частина зголосилася. Зрозуміте, що позичене не зїджене; треба заплатити хоч процент. Ми, українці, все того хочемо, чого нема, а як є, то нам тоді вже відхочеться. Так було поперед, коли не було ще в Союзі грамот для дітей до висоти $1000, то страшно хотіли, а тепер коли є, то вже байдуже. Панове Союзовці, не давайтеся обдурювати ріжним агентам, хоч до вас і по українськи говорять, бо не все золото, що світиться, а майте все те на увазі, що ближча сорочка, як кожух, або що свій; як не заплаче, то бодай скривиться. Тому вписуйте своїх дітей до своєї організації. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, кас.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в 12. годині в полудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Проситься всіх членів й членищь явитися на збори. — Тарас Шпікула, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75., відбудуться в неділю, 9. листопаду, точно в год. 1. попол., в У. Н. Домі при Мартин ул. Проситься всіх членів і членищь прибути на ці збори. Припоминається довгуючим членам, щоби вирівнали свій довг так, щоби урядники могли виробити точний звіт перед річними зборами. Також пригадується тим членам, що довгують за тикети на 25-літний ювилей, щоби не були байдужі заплатити за них, бо на наступний місяць їх довг за тикети буде прилучений до місячних вкладок. Також подаємо до відома, що після ухвали наших зборів всі члени обовязково мають взяти участь у забаві 4. відділів У. Н. С. на дохід У. Н. Дому. — П. Костирка, предс.; Ів. Слупецький, кас.; Мих. Присташ, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 2. пополудні, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в укр. правосл. гали на Нюпорт Евені, в годині 1:30 пополудні. Взивається всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. Особливо ті члени, котрі більше довгують, щоби сплатили цего року бодай трохи довгу. — Уряд.

ПОМІЧ СОВЄТАМ ВІДБИВАЄТЬСЯ ЗЛЕ НА ІНШИХ ФРОТАХ

БЕЙРУТ (Лібанон). — Внаслідок цього, що тепер з Британії і Америки велика частина вироблених воєнних машин та іншого воєнного матеріялу йде до Совєтів, терплять на тім інші британські фронти. На Близькому Сході формується тепер велика британська армія, яка одначе не може дістати подостатком потрібного мілітарного виінування, бо Британія і Америка головну увагу присвячують Совєтам. Британські команданти говорять, що цього питання не можна ніяк інакше розвязати, тільки тим, щоб Британія і Америка виробляли по більше зброї.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Збори Тов. Січи, від. 59., що відбувались в суботу, відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 6. вечером, в гали церковній, з тої причини, що секр. і кас. працюють наніч. Проситься членів явитись на зборах, вирівнати довг, бо наступні збори є річні збори і уряд задумав зібрати місячні вкладке за місяць грудень на цих зборах, щоб в грудні почули справоздання касове контр. комісії за ціле друге півріччя, так, як було минулого року. Цілий рік члени довгували, а раз на рік всі як один нехай вирівнають довг. Проситься членів прибути на збори начас. — Уряд Товариства.

ФРАНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 8. листопаду, в годині 7:30 вечером, в домі Громади, 2171 Вейкелінг ул. Проситься членів прибути на збори, бо маємо багато нових справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости. Проситься також не забувати за придбування нових членів, як старших так і дітей. — М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 8. листопаду, в годині 8. ввечір. Обовязком всіх членів прийти на означений час. — Ів. Серединський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТИ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70., відбудуться в вівторок, 11. листопаду, в год. 7. ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт ул. Кожний член повинен прибути на збори вирівнати свої вкладки до Тов. і до У. Н. Союзу, бо в противнім разі буде суспендований. — Стефан Гнира, предс.; Михайло Самоїл, кас.; Антін Онисик, секр. Адреса секретаря: Anthony Onysyk, 117 Lake St., Jersey City, N. J.

НАЙВИЩЕ ПОЛОЖЕНА ЦЕРКВА.

Найвище положеною святинею в Европі є церква Преч. Марії Діви в Зітейт, в швайцарськім Кантоні Ґризонов, збудована на височині 8,000 стіп над поверхнею моря, майже на границі вічних снігів. Є вона отверта лише в часі літніх місяців; ходять до неї головно альпейські пастухи. На тій самій майже височині лежить церква в Баварії, збудована недалеко вершка гори Вендельштайн.

Температура почви в Лібії, в Африці підноситься часом до 175 ступнів Фаренгайта.

Футро може бути розпізнане експертом при помочі мікроскопу, розглядаючи поодинокі волоски.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ПОВІДОМЛЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА З НЮ ЙОРКУ.

Цего тижня, то є в пятницю, 7. листопаду, з Української Радіо Програми „Голос України" під зарядом п. Р. Сліпого зо стації WBYN, в год. 6:39 вечером, а в суботу з укр. радіової програми під зарядом п. М. Сурмача зо стації WBNX, в год. 4. пополудні, будуть промовляти від Ам. Чер. Хреста з Ню Йорку Mrs. Bertha Jakson, голова чужинецьких груп, по англійськи, а по українськи пані Стефанія Галичин, голова української групи при А. Ч. Х. в Ню Йорку.

Ці дві представниці говоритимуть про А. Ч. Х., його ціли та чому українці повинні вступати численно до цеї організації.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛЬОНОВОГО МАЄТКУ, ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 437. Схоплена.

Зеля зазнала великого здивування знайшовшись нагло в руках русявого воїна. Та далі — вона тим сильно перелякалась.

Вона почала сильно пручатись, щоб себе увільнити. Але кремезний воїн держав її сильно в руках і не думав випускати.

Та тепер надійшов до них другий воїн, той чорний, котрого Зеля була хвилину передтим потрутила так, що він впав на землю.

Підійшовши до них він грізно заговорив: „Я є командантом цього загону і всі полонені належать до мене. Давай її сюди, Гойон!"